

APN

Asia Pacific Network for Global Change Research

enhancing scientific capacity
in developing countries to improve
decision-making in focus areas of global
change and sustainable development

ගෝලීය විපර්යාස පර්යේෂණ පිළිබඳ ආසියා ගැසිපික් ජාලය

supporting regional
global change research

ආසියානු ෆැසිසික් කලාපීය තිරසාර සංවර්ධනය අනුගමනය සඳහා වන ගෝලීය වෙනස්කම් පිළිබඳ පර්යේෂණ ලෙස APN ගෝලීය වෙනස්වීම් පර්යේෂණ හඳුන්වා දෙනු ලැබේ” (ගෝලීය වශයෙන් සලකා බලන විට ප්‍රමාණවත්, භෞතික හා ජෛව විද්‍යාත්මක පද්ධති වලට මිනිසා විසින් හා ස්වභාවික හේතූන් මගින් සිදුවන වෙනස්වීම්)

මෙහෙය

ආසියා ෆැසිසික් කලාපීය පෘථිවි ජීවී ආධාරක පද්දතියේ වෙනස්වීම් ඇතිවන අවස්ථාවලදී විමර්ශනය කිරීම ගෝලීය විපර්යාස පර්යේෂණ පිළිබඳ ආසියා ෆැසිසික් ජාලයේ (Asia-Pacific Network for Global Change Research -APN) මෙහෙය වේ. එහිදී ;

1. ස්වභාවික හා මානව ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් ඇතිවන වෙනස්වීම් හඳුනාගැනීම, පැහැදිලි කිරීම හා අනාවැකි පලකිරීම.
2. කලාපීය හා ගෝලීය වශයෙන් ස්වභාවික හා මානව පද්ධතීන් අතරට ලක්වීමට ඇති හැකියාව ඇගයීම
3. ගෝලීය වෙනස්වීම්වලට අදාළ ප්‍රතිචාර සඳහා සුදුසු ප්‍රතිපත්තින් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා විද්‍යාත්මක දෘෂ්ටිකෝණයෙන් දායක වීම මගින් තිරසර සංවර්ධනයට දායක වීම

ප්‍රධාන උපායමාර්ගයන්

ගෝලීය විපර්යාස පර්යේෂණ පිළිබඳ ආසියා ෆැසිසික් ජාලයේ (APN) ප්‍රධාන උපායමාර්ගයන් වන්නේ ;

1. කලාපය තුළ ගෝලීය විපර්යාස හා එම බලපෑම් පිළිබඳ දැනුවත් බව වර්ධනය කිරීමට අතිරේක වශයෙන් ගෝලීය විපර්යාස වැදගත් සාධකයක් ලෙස ගැනෙන ගැටලු වලට අදාළ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය කෙරෙහි යෝග්‍ය විද්‍යාත්මක පදනමක් ඇති කළ හැකි පර්යේෂණ කටයුතු ප්‍රවර්ධනය කිරීම හා ඒ සඳහා උනන්දු කිරීම
2. ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය හා වෘත්තිකයන්ට අනුව එවැනි පර්යේෂණ සඳහා ඇති වර්තමාන හා අනාගත අවශ්‍යතාවයන් හඳුනාගැනීම

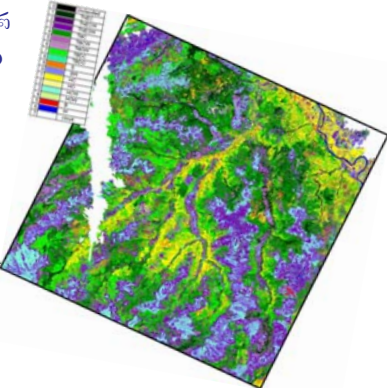
දර්ශනය

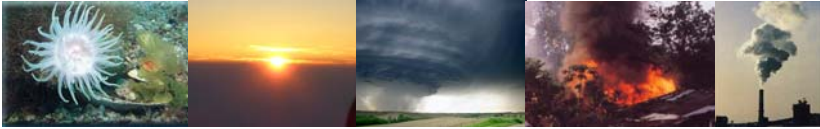
පෘථිවි පද්ධතියේ සිදුවන වෙනස්වීම් පැහැදිලි ලෙස ලෝක ජනගහණයෙන් අඩකටත් වඩා ජීවත්වන ආසියා ෆැසිසික් කලාපයේ රටවල සමාජය හා ආර්ථික තත්වයන්ට බලපායි. නවතම පර්යේෂණ හා සහායක නිරීක්ෂණ අනුව මෙවැනි සමහර වෙනස්වීම් හා එවායේ බලපෑම් නවතම දර්ශණයක් ඇතිකර ඇති නමුත් ඒ හා සමගාමීව නව අභියෝගාත්මක විද්‍යාත්මක ගැටළු පැන නැගී ඇත.

ගෝලීය විපර්යාස පර්යේෂණ පිළිබඳ ආසියා ෆැසිසික් ජාලය (APN) මෙවැනි ගැටළු හඳුනාගෙන ඒ සඳහා කලාපීය සහයෝගිතා පර්යේෂණ පැවැත්වීම කෙරෙහි අනුග්‍රහය හා අනුබලය ලබාදීම අපේක්ෂා කර සිටී. මෙසේ කිරීමෙන් ගෝලීය විපර්යාස පර්යේෂණ පිළිබඳ ආසියා ෆැසිසික් ජාලය, විද්‍යාත්මක පදනමක් සහිත ප්‍රතිපත්ති දියුණුකිරීම හා තිරණ ගැනීම ආශ්‍රිතව කුමන ගෝලීය විපර්යාසය වඩා වැදගත් අංගයක් වන්නේද යන්න සොයා බැලීමට දායක වේ.

කලාපයේ සහයෝගිතා පර්යේෂණ කටයුතු කෙරෙහි වැඩිවශයෙන් දායක වීමට හා එහි ප්‍රතිලාභ කලාපයේ සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවලට අත්කර දීමට APN උත්සාහ දරයි.

අවසානයේ සමස්ත පෘථිවි පද්ධතිය කෙරෙහි ඇතිවන කලාපීය අන්තර් ක්‍රියාකාරීත්වය හඳුනා ගනිමින් APN අනුග්‍රහය දක්වන අන්තර් කලාපීය පර්යේෂණ හා ගෝලීය මට්ටමේ වැඩසටහන් සමග කලාපයේ පරීක්ෂණ කටයුතු සිදුකිරීම කෙරෙහි APN අවධානය යොමු කර සිටී.

පරමාර්ථ

ගෝලීය විපර්යාස 5 ක් ප්‍රධාන වශයෙන්ම APN මූල්‍ය පහසුකම් සහිත කාර්යයන් ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. වාර්ෂික කලාපීය පර්යේෂණ සඳහා යෝජනා කැඳවීමේ ක්‍රියාවලිය (Annual Regional Call for Research Proposals-ARCP) හා ගෝලීය විපර්යාස පර්යේෂණ පිළිබඳ ආසියා භූසිපික් ජාලයේ හැකියා වර්ධන වැඩසටහන (CAPaBLE) යටතේ තෝරාගන්නා ක්‍රියාවලින් සඳහා පහත සඳහන් APN පරමාර්ථ 5 යටතේ මූල්‍ය පහසුකම් සපයනු ලැබේ.

- 1 වෙනි පරමාර්ථමාඵය: විශේෂයෙන්ම කලාපීය වශයෙන් වැදගත්වන ගැටළු පිළිබඳ ගෝලීය විපර්යාස පර්යේෂණ සඳහා කලාපීය සහයෝගිතාවය ඇතිකිරීම
- 2 වෙනි පරමාර්ථය : විද්‍යාඥයන්, ප්‍රතිපත්ති සැලසුම්කරුවන් අතර අන්‍යයෝග්‍ය සම්බන්ධතාවය ශක්තිමත් කිරීම සහ මහජනතාවට විද්‍යාත්මක ප්‍රතිපත්ති තීරණ ගැනීමට අදාළ විද්‍යාත්මක දැනුම ලබාදීම
- 3 වෙනි පරමාර්ථය : කලාපීය රටවල විද්‍යාත්මක හා තාක්ෂණික හැකියාව වර්ධනය කිරීම
- 4 වෙනි පරමාර්ථය : අනෙකුත් ගෝලීය විපර්යාස ජාල හා සංවිධාන සමග සහ සම්බන්ධතාවයන් පැවැත්වීම
- 5 වෙනි පරමාර්ථය : පර්යේෂණ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය සඳහා පහසුකම් සැපයීම හා තාක්ෂණය දැනුම (Know-how) පැවරීම

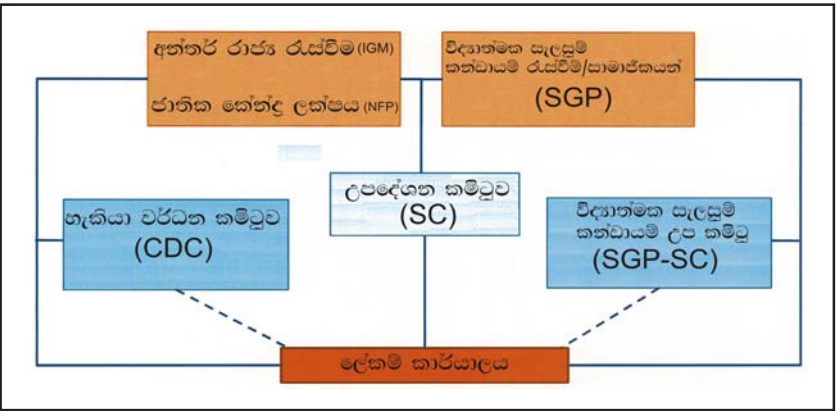
සාමාජිකත්වය

APN සාමාජිකත්වය 1996 දී රටවල් 12 කින් ආරම්භ වී වර්තමානය වනවිට රටවල් 21 දක්වා වර්ධනය වී ඇත. ඕස්ට්‍රේලියාව, බංග්ලාදේශය, කාම්බෝජියාව, චීනය, පීප්, ඉන්දියාව, ඉන්දුනීසියාව, ජපානය, ලාඕසය, මැලේසියාව, මොන්ගෝලියාව, නේපාලය, නවසීලන්තය, පකිස්ථානය, පිලිපීනය, කොරියානු ජනරජය, රුසියානු සංගමය, ශ්‍රී ලංකාව, තායිලන්තය, ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය සහ වියට්නාමය ඒ අතර වේ.

පැසිපික් දූපත් ආශ්‍රිත රාජ්‍ය හා සිංගප්පූරුව තනි හා ආයතනික ලෙස සියලුම APN වැඩසටහන්වලට සහභාගිවීමට හැකියාව ඇති අතර වැඩසටහන් සාමාජික සහභාගික මිණුම් දණ්ඩ යටතේ APN අනුමත රටවල් ලෙස සලකා බලනු ලැබේ.

පරම ව්‍යුහය

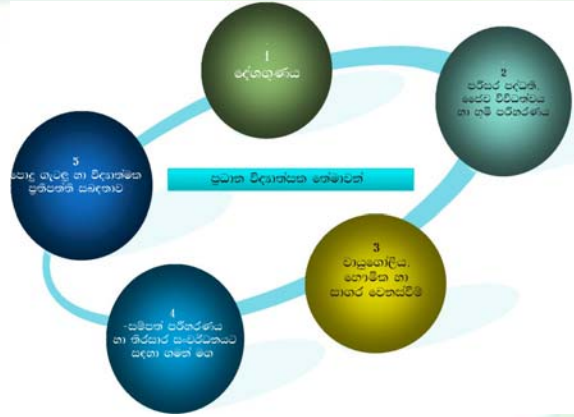
ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය (අන්තර් රාජ්‍ය රැස්වීම් - Inter Government Meetings (IGM)) හා විද්‍යාඥයන්ගෙන් (විද්‍යාත්මක ප්‍රතිපත්ති කණ්ඩායම - Scientific Planning Group (SGP) සමන්විත ඒකාබද්ධ වාර්ෂික සමුළු මගින් APN ව්‍යුහය ඉදිවී ඇත. අන්තර් රාජ්‍ය සමුළුව (IGM) ප්‍රධාන තීරණ ගැනීමේ ඒකකය වන අතර ඉදිරි වර්ෂය සඳහා APN වැඩසටහන් සඳහා ජල වර්ෂයේ අයවැය පිළිබඳ අනුමැතිය ලබාදෙන අතර විද්‍යාත්මක සැලසුම් කණ්ඩායමේ නිර්දේශ මත පර්යේෂණ වැඩසටහන් හා මූල්‍යමය අනුග්‍රහය ලබාදීමට අදාළ වැඩකටයුතු තීරණය කරනු ලැබේ. අන්තර් රාජ්‍ය රැස්වීම් වල තීරණ ක්‍රියාත්මක කිරීමට, විශේෂයෙන්ම හැකියා සංවර්ධන වැඩසටහන් සඳහා හැකියා සංවර්ධන කමිටුව (Capacity Development Committee) මගින් APN වලට මාර්ගෝපදේශ සපයයි. අනෙක් අතට APN මූල්‍යාධාර සඳහා විද්‍යාත්මක සැලසුම් කණ්ඩායම අවධානය යොමුකළ විද්‍යාත්මක යෝජනා, විද්‍යාත්මක සැලසුම් කණ්ඩායම් උප කමිටු (SPG Sub-Committee-SPG-SC) මගින් සමාලෝචනය කිරීම හා ඒවාට ප්‍රමුඛතාව දීම සිදුකරයි. ජාතික උපදේශන කමිටුව (Steering Committee) හා APN ලේකම් කාර්යාලය (APN Secretariat) අන්තර් රාජ්‍ය රැස්වීම්, විද්‍යාත්මක සැලසුම් කණ්ඩායම, හැකියා සංවර්ධන කමිටුව හා විද්‍යාත්මක සැලසුම් කණ්ඩායම් උප කමිටු සඳහා සහයෝගය සපයයි. APN මූල්‍යාධාර හා ඒවායේ කටයුතු කලාපීය පර්යේෂණ හා හැකියා සංවර්ධන වැඩසටහන යටතේ වාර්ෂිකව විවෘත ඉල්ලීම් සිදුකරන යෝජනා මත පදනම් වේ.

විද්‍යාත්මක න්‍යාය පත්‍රය :

විද්‍යාත්මක තේමාව

ගෝලීය විපර්යාස පර්යේෂණ පිළිබඳ ආසියා ෆැසිපික් ජාලයේ ක්‍රියාකාරකම්, පෘථිවි වෙනස්වීම් ක්‍රියාවලියේ භෞතික හා මානව පැතිකඩ පිළිබඳ දැනුම හුවමාරුව හා ජනනය කිරීම පහත දර්ශනයන් ඇතිව පෙරදැරව ක්‍රියාත්මක වේ.

1. දේශගුණය
2. පරිසර පද්ධති, ජෛව විවිධත්වය හා භූමි පරිහරණය
3. වායුගෝලීය, භෞමික හා සාගර බල ප්‍රදේශයේ ඇතිවන වෙනස්වීම්
4. සම්පත් පරිහරණය (ආහාර, ජලය, බලශක්තිය, අමුද්‍රව්‍ය) හා තිරසාර සංවර්ධනය සඳහා මග සලසාගැනීම
5. මෙම විෂයන්ට පොදු ගැටළු හා විද්‍යාත්මක ප්‍රතිපත්ති සම්බන්ධතාව

වාර්ෂික කලාපීය පර්යේෂණ සඳහා යෝජනා කැඳවීමේ වැඩසටහන (Annual Regional Call for Research Proposals-ARCP) හරහා ඉහත මාතෘකා වලට සම්බන්ධ ගෝලීය විපර්යාස ආශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම් සඳහා APN සහයෝගය සපයයි. විශේෂිත උනන්දු පැතිකඩවල් වන්නේ, පවතින පර්යේෂණ පිළිබඳ සංස්ලේෂණ හා විශ්ලේෂණය, ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍රවල දැනුම් අඩුලැබුණු සඳහා නව පර්යේෂණ ඇතිකිරීම, පර්යේෂණ සැලසුම්/විෂය පට ක්‍රියාකාරකම්, ප්‍රතිපත්ති නිෂ්පාදන උදා: බැඳුණු ඇගයුම්, බලපෑම් ඇගයුම්, දේශගුණ ආදර්ශණ ආදිය වැඩිදියුණු කිරීම

හැකියා ගොඩනැංවීම සහ ගෝලීය විපර්යාස පිළිබඳ ආසියා ශාන්තිකර ජාලයේ හැකියා වර්ධන වැඩසටහන (Capacity Building and the CAPaBLE Programme)

2003 අප්‍රේල් මාසයේ ආරම්භ කරන ලද විද්‍යාත්මක හැකියා ගොඩනැංවීම/සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල තිරසර සංවර්ධනය වැඩිදියුණු කිරීමේ වැඩසටහන (Scientific Capacity Building/Enhancement for Sustainable Development in Developing Countries - CAPaBLE) තිරසර සංවර්ධනය සඳහා වූ ජගත් සමුළුවේ (World Summit on Sustainable Development-WSSD) ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සැලැස්මේ 107 සිට 114 දක්වා වූ අංග සාක්ෂාත් කරගැනීම සඳහා මූලික අඩිතාලමක් දමන ලදී. එසේ එය තිරසර සංවර්ධනය සඳහා වූ ජගත් සමුළුවේ ආකාර II (WSSD Type II) සම්බන්ධතාවය ලෙස ලියාපදිංචි වි ඇත.

CAPaBLE වැඩසටහන මගින් සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල විද්‍යාත්මක හැකියාව වැඩිදියුණු කරමින් තිරසර සංවර්ධනයට සෘජුව බැඳුණ ගැටලු ආශ්‍රිත තිරණ ගැනීමේ හැකියාව වර්ධනය කිරීම සිදුවේ. මෙම ගැටලු අතරට දේශගුණ විපර්යාස, ජලය හා ආහාර සුරක්ෂිතතාව හා පොදුවේ ගෝලීය වෙනස්වීම ගත හැක. මෙම ව්‍යාපෘතිය තුළ ආරකිත් සැදුණ යාන්ත්‍රණයක් හරහා සපුරාගත යුතුවේ.

- 1) ජ්‍යෙෂ්ඨ විද්‍යාඥයින්ගේ හැකියා වර්ධනය කිරීම
- 2) ආධුනික හා මධ්‍යම මට්ටමේ වෘත්තිකයින්ගේ හැකියා වර්ධනය කිරීම
- 3) විදුලි ප්‍රතිපත්ති අන්තර් මූලධර්මය කිරීම හා විද්‍යාඥයන්, ප්‍රතිපත්ති තිරසරයන්ගේ හා සිවිල් සමාජය දැනුවත් කිරීම

ප්‍රතිපත්ති න්‍යාය පත්‍රය

අභියෝග

ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයන්ට හා තිරණගන්නන්ගේ අවශ්‍යතාවයන්ට ප්‍රතිචාර දැක්වීම හා තොරතුරු සම්පාදනය විද්‍යාවේ ප්‍රධාන අංගයක් වේ. තමන්ට අවශ්‍ය ක්‍රමක්ද යන්න පාර්ශවකරුවන් විසින් පෙන්වාදීම ඒ හා සමානව බැඳගත් වේ. ඒ කෙසේ වුවත් විද්‍යාව හා ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාවලිය අතර අන්‍යෝන්‍ය සහයෝගීතාවය හා අන්තර් සබඳතාව ලභාකර ගැනීම ඉතා දුප්කර කාර්යයක් වේ.

අභියෝගයන්ට ගෝලීය විපර්යාස පර්යේෂණ පිළිබඳ ආසියා ගැසිපික් ජාලය ප්‍රතිචාර දැක්වීම මහජනතාවට විද්‍යාත්මක දැනුම ලබාදීම, ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයන් හට විද්‍යාත්මක යෙදවුම් ලබාදීම, විද්‍යා ගුරුවරුන් හා ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයන් අතර අන්තර් සම්බන්ධතාවය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා ගෝලීය විපර්යාස පර්යේෂණ පිළිබඳ ආසියා ගැසිපික් ජාලය සෑදී පැහැදිලි සිටී. මෙම ජාලය විද්‍යාත්මක හා ප්‍රතිපත්ති සම්පාදක ප්‍රජාව අතර දැනුම හා තොරතුරු හුවමාරුව තුළින් එහි විද්‍යාත්මක න්‍යායපත්‍රය යටතේ පවතින ක්ෂේත්‍ර කාර්යක්‍ෂමව විවිධ උපායමාර්ග හා ක්‍රමවේදයන් හරහා සංවර්ධනයට යොමු වී සිටී.

ආයතනික න්‍යායපත්‍රය

ගෝලීය විපර්යාස පර්යේෂණ පිළිබඳ ආසියා ගැසිපික් ජාලයේ ආයතනික න්‍යාය පත්‍රය පහත කරුණු වලින් සමන්විත වේ.

1. සාමාජික රටවල ක්‍රියාකාරී දායකත්වය
2. මූල්‍යමය සම්පත්
3. ගෝලීය වෙනස්වීම් ප්‍රජාව සමග සහයෝගය

1. සාමාජික රටවල ක්‍රියාකාරී දායකත්වය

ගෝලීය වෙනස්කම් සම්බන්ධ මූලිකාංග හා ප්‍රතිපත්ති අවශ්‍යතා තිරණය කිරීමේදී කාර්යක්ෂම අයුරින් ක්‍රියාකිරීම මෙන්ම, සාමාජික රටවල හිමිකාරත්වය ශක්තිමත් කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ගයක් සොයා බැලීම ගෝලීය විපර්යාස පර්යේෂණ පිළිබඳ ආසියා ගැසිපික් ජාලය සිදුකරයි. තම රටවල ගෝලීය විපර්යාස පර්යේෂණ පිළිබඳ ආසියා ගැසිපික් ජාල වැඩසටහන් ප්‍රවර්ධනය කිරීමේදී ක්‍රියාකාරී දායකත්වයක් හා දිරිගැන්වීමක් ගෝලීය විපර්යාස පර්යේෂණ පිළිබඳ ආසියා ගැසිපික් ජාලයේ ජාතික කේන්ද්‍රීය ලක්ෂ මගින් විශේෂයෙන්ම රජය මගින් සිදුකිරීමට සැලැස්වීම APN අපේක්ෂා කරයි ගෝලීය වෙනස්වීම් ප්‍රජාව, ලෝකී කාර්යාලය, ව්‍යාපෘති නායකත්වය හා ගෝලීය විපර්යාස පර්යේෂණ පිළිබඳ ආසියා ගැසිපික් ජාල සමාජිකයන් අතර වර්ෂය පුරා පවතින සන්නිවේදන ක්‍රමවේදය නිරන්තරයෙන් වැඩිදියුණු කිරීමට APN සහය වේ.

2. මූල්‍යමය සම්පත්

APN ක්‍රියාකාරකම් සඳහා උපකරණ, පහසුකම් හා මානව සම්පත් සහ අනෙකුත් ද්‍රව්‍යමය සම්පත් රාජ්‍ය හා විවිධ ආයතනික අංශයන් මගින් ප්‍රදානයන් ලෙස ලබාගැනේ. APN සම්පත් සපයාගැනීමේදී පුළුල් පරාසයක් කෙරෙහි අවධානය යොමුකර සිටී.

1. සාමාජිකයින්ගේ සෘජු ලෙස අරමුදල් ලබාගැනීම
2. යෝග්‍ය ද්‍රව්‍ය ලෙස APN සඳහා අරමුදල් ලබාගැනීම
3. මෙම කලාපයේ කටයුතු කෙරෙහි ඇල්මක් දක්වන අග්‍යන්තර හා බාහිර පාර්ශවයන්ගෙන් APN විද්‍යාත්මක හැකියා වර්ධනය සඳහා අරමුදල් යෙදවීම දිරිමත් කිරීම
4. APN පරිපාලනය හා විවිධ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ලබාගත හැකි සම්පත් උපායමාර්ගික සැලසුමට අනුව බෙදාහැරීම
5. APN පරමාර්ථ මුදුන් පමුණුවාගැනීම උදෙසා පිරිවැය ඵලදායී මෙහෙයුම් ක්‍රම හඳුන්වා දීම

3. ගෝලීය වෙනස් වීම් ප්‍රජාව සමග සහයෝගය

APN සන්ධානය ගෝලීය විපර්යාස පර්යේෂණ හා ප්‍රතිපත්ති සංවර්ධන කාර්යයෙහි නිරත අතිකුත් සංවිධාන සමග සහයෝගයෙන් යුතුව කටයුතු කරයි. තව සබඳතා ඇති කර ගැනීම සඳහා APN හට නිරන්තර අවස්ථා උදාවමෙන් පවතී. අරමුදල් පර්යේෂණ හා ජාලාකරණය ආදී

ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම්

- වාර්ෂික කලාපීය පර්යේෂණ සඳහා යෝජනා කැඳවීමේ ක්‍රියාවලිය (ARCP) යටතේ වූ මූල්‍ය අයවැය යටතේ ව්‍යාපෘති 20 සඳහා සහයෝගිතාව/ කළමනාකරනය (තව ව්‍යාපෘති 9 හා දැනට කෙරෙමින් පවතින ව්‍යාපෘති 11)
- ගෝලීය විපර්යාස පර්යේෂණ පිළිබඳ ආසියා ගැසිපික් ජාලයේ හැකියා වර්ධන වැඩසටහන (CAPaBLE) යටතේ වූ මූල්‍ය අයවැය යටතේ දැනට ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින පුළුල් පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති 3ක්, හැකියා වර්ධන ව්‍යාපෘතියක් සහ නව ව්‍යාපෘති 12 සඳහා සහයෝගිතාවය හා කළමනාකාරිත්වය
- වාර්ෂික කලාපීය පර්යේෂණ සඳහා යෝජනා කැඳවීම හා හැකියා වර්ධන වැඩසටහන (ARCP) යටතේ වාර්ෂික යෝජනා කැඳවීමේ 2008 වර්ෂයේ වැඩසටහන දියත් කිරීම-ඒ සඳහා කැමැත්ත ප්‍රකාශ කිරීමේ ලිපි 58 ලැබීම. ARCP සඳහා සාරාංශගත ව්‍යාපෘති යෝජනා 37 ක් සහ CAPaBLE සඳහා සාරාංශගත ව්‍යාපෘති යෝජනා 37 ලැබීම හා සම්පූර්ණ ARCP ව්‍යාපෘති යෝජනා 18ක් හා CAPaBLE සඳහා 19ක් ලැබීම

The First Joint GEOS/ AWCI/ APN Scoping Workshop
(The Second AWCI International Coordination Group (ICG) Meeting)
16th Afternoon - 17th April 2008
National Museum of Emerging Science and Innovation, Tokyo, Japan

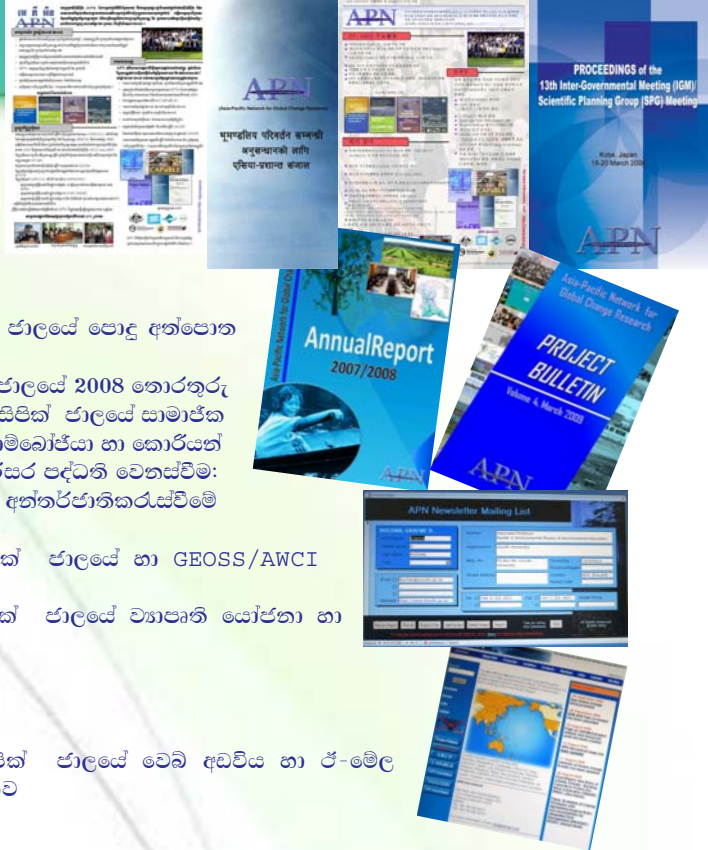
- පුළුල් පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති යෝජනා සඳහා වූ විශේෂිත කැඳවීම දියත්කිරීම හා ඉදිරිපත් කරන ලද ව්‍යාපෘති යෝජනා කළමනාකරනය හා සමාලෝචනය - සාරාංශගත ව්‍යාපෘති 11 සහ සම්පූර්ණ ව්‍යාපෘති 8ක් ලැබීම
- හැකියා වර්ධන පියවර 1 ඇගයීම (CAPaBLE Phase I Evaluation) - හැකියා වර්ධන වැඩසටහනේ කලාප 1හි ඇගයීමේ වාර්තා කෙටුම්පත් නිම කිරීම (පාර්ශවකරුවන්ගේ සාරාංශ ලේඛනය)
- ගෝලීය විපර්යාස පර්යේෂණ පිළිබඳ ආසියා ගැසිපික් ජාලයේ ප්‍රථම GEOSS/AWCI සහයෝගිතා වැඩමුදුව ජපානයේ ටෝකියෝ නුවරදී 2008 අප්‍රේල් 16-17 පැවැත්වීම
- ජපානයේ කොබේ නුවර පැවති G8 රටවල අමාත්‍යවරුන්ගේ රැස්වීමට සමගාමීව ප්‍රදර්ශනයක් 2008 මැයි මස 23-26 දක්වා පැවැත්වීම
- 2008 ජූනි මස 3 වන දින ජර්මනියේ පැවති SBSTA හිදී IAI හා එක්ව සහයෝගී අතුරු උත්සව අංගයක් පැවැත්වීම (පාරිසරික තීරණ සම්පාදනය සඳහා ප්‍රතිපත්ති අංශයේ හා විද්‍යාත්මක සහයෝගී හැකියා වර්ධනය)
- 10 වෙනි උපදේශන කමිටු රැස්වීම පිලිපීනයේ මැනිලා නුවරදී 2008 ඔක්තෝබර් 6 සහ 7 යන දෙදින පැවැත්වීම
- ගෝලීය විපර්යාස පිළිබඳ ආසියා ගැසිපික් ජාලයේ ප්‍රථම ව්‍යාපෘති යෝජනා පිළිබඳ පුහුණු වැඩමුදුව චීනයේ පැන්හැයි නුවරදී 2008 ඔක්තෝබර් මස 28 දින පැවැත්වීම
- ගෝලීය විපර්යාස පර්යේෂණ පිළිබඳ ආසියා ගැසිපික් ජාලයේ ජෛව විවිධත්වය හා මිනිස් පරිමාණය : සහයෝගී අනුකූලතාවය ප්‍රවර්ධනය පිළිබඳ අන්තර්ජාතික සමුද්‍රව 2009 පෙබරවාරි මස 1 වන දින ජපානයේ තෝබේ නුවරදී පැවැත්වීම
- 2වැනි උපාය මාර්ගික පියවර සඳහා ප්‍රාරම්භක ඇගයීම් පියවර නිමකිරීම හා 3වැනි උපාය මාර්ගික සැලසුම් සැකසීම
- සන්නිවේදන උපාය මාර්ග සම්පාදනය
- විවිධ අන්තර් ජාතික හා ජාතික සමුද්‍ර නියෝජනය සඳහා ගෝලීය විපර්යාස පර්යේෂණ පිළිබඳ ආසියා ගැසිපික් ජාල සාමාජිකයන් හා ලේකම්කාර්යාල සාමාජිකයන් සහභාගී වීම

සන්නිවේදනය හා දැනුවත්කිරීම

ප්‍රකාශන හා සන්නිවේදන උපකරන

- 13වෙනි අන්තර්ජාතික රාජ්‍ය රැස්වීම / විද්‍යාත්මක සැලසුම් කත්තයම රැස්වීමේ වාර්ථාව
- ගෝලීය විපර්යාස පර්යේෂණ පිළිබඳ ආසියා ශාඛාවේ ජාලයේ පොදු අත්පොත නිකුත් කළ හැකිවන පිටුවක්
- ගෝලීය විපර්යාස පර්යේෂණ පිළිබඳ ආසියා ශාඛාවේ ජාලයේ 2008 තොරතුරු අත්පොත ගෝලීය විපර්යාස පර්යේෂණ පිළිබඳ ආසියා ශාඛාවේ ජාලයේ සාමාජික රටවල ස්වදේශීය භාෂාවලට පරිවර්තනය කිරීම -ජපන්, කාම්බෝජයා හා කොරියන්
- ගෝලීය උණුසුම් විමර්ශන ජෛව විවිධත්ව වෙනස්වීම්/ පරිසර පද්ධති වෙනස්වීම්: පරිසර පද්ධති වෙනස්වීමේ අහිංසාලයට මුහුණදීම පිළිබඳ අන්තර්ජාතික රැස්වීමේ වාර්ථාව
- ගෝලීය විපර්යාස පර්යේෂණ පිළිබඳ ආසියා ශාඛාවේ ජාලයේ හා GEOSS/AWCI සහයෝගී වැඩසටහනේ වාර්ථාව
- ගෝලීය විපර්යාස පර්යේෂණ පිළිබඳ ආසියා ශාඛාවේ ජාලයේ ව්‍යාපෘති යෝජනා හා පුහුණු වැඩමුලුවේ වාර්ථාව
- වාර්ෂික වාර්ථාව- 2007/2008 දෙසැම්බර් 2008
- ව්‍යාපෘති පුවත් ප්‍රකාශය-කලාප 4 මාර්තු 2009
- ඉන්ෆෝමේෂන් පුවත් ප්‍රකාශය (ඉලෙක්ට්‍රොනික පිටපත)
- ගෝලීය විපර්යාස පර්යේෂණ පිළිබඳ ආසියා ශාඛාවේ ජාලයේ වෙබ් අඩවිය හා ඊ-මේල ලිපිනයන් නිරන්තරයෙන් යාවත්කාලීන කිරීම හා නඩත්තුව

ජාත්‍යන්තර හා ජාතික අවස්ථාවන් වලදී APN නියෝජනය

ආසියානු පැසිෆික් කලාපීය තිරසාර සංවර්ධනය සඳහා වූ ඒකාබද්ධ නිරීක්ෂණ පිළිබඳව ගෝලීය පෘතුවි නිරීක්ෂණ ජාල පද්ධතියේ (Global Earth Observation System of Systems-GEOSS) 2 වෙනි ග්‍රාහණීය සම්මන්ත්‍රණය

නවීන පර්යේෂණ හා සංවර්ධනය සඳහා වූ විවෘත දත්ත හා දැනුම් පරිසරය සඳහා වූ ජාත්‍යන්තර වැඩමුලුව

GE8 පාරිසරික අමතීවරුන්ගේ රැස්වීම හා සම්බන්ධ අවස්ථාවන්

28 වෙනි තාක්ෂණික හා විද්‍යාත්මක උපදේශන උපකාරක සහා රැස්වීම (SBSTA) APN/IAI සම්බන්ධ අවස්ථාවන්

28 වෙනි විද්‍යාත්මක උපදේශන උපකාරක සහා රැස්වීමේදී (SBSTA) සංවර්ධනය හා පර්යේෂණ ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳ අවධානය සැසියක් පැවැත්වීම

15වෙනි IAI COP රැස්වීම

10 වෙනි ගෝලීය පාරිසරික උපායමාර්ග පිළිබඳ ආයතනයේ (IGES) වාර්ෂික ග්‍රාහණීය සම්මන්ත්‍රණය- ආසියානු හා පැසිෆික් කලාපයේ දේශගුණ විපර්යාසයන්ට එරෙහිව නැගී සිටීමේ උපායමාර්ග පිළිබඳ ග්‍රාහණීය සම්මන්ත්‍රණය

IGES සමුළුව

ව්‍යාපෘති යෝජනා සංවර්ධන රැස්වීම (APN Seed Grant)

16 වෙනි ආසියානු පැසිෆික් පාරිසරික සම්මේලන/ මහ සහා රැස්වීම-ECO ASIA 2008

වාර්ෂික IGFA රැස්වීම

ගෝලීය පාරිසරික වෙනස්කම් සහ ආහාර පද්ධතිය (GECAFS) : පාරිසරික වෙනස්වීම් සහ ඉන්ද්‍ර ජානමය තැනිතලාවල ආහාර සුරක්ෂිතතාව : න්‍යායපත්‍ර සැකසීමේ සාකච්චාව හා කෙටි හැඳින්වීම

තුන්වන ආසියානු පැසිෆික් ඒකාබද්ධ නිරීක්ෂණ පිළිබඳව ගෝලීය පෘතුවි නිරීක්ෂණ ජාල පද්ධතියේ (GEOSS) ග්‍රාහණීය සම්මන්ත්‍රණය :GEOSS දත්ත හුවමාරුව

4වන AWCI අන්තර්ජාතික සහයෝගීතා කත්තයම රැස්වීම

අඩු කාබන් නගර සාක්ෂාත් කරගැනීම : විද්‍යාත්මක හා ප්‍රතිපත්ති පාලමක් නිර්මාණ කිරීම පිළිබඳ වූ අන්තර්ජාතික ග්‍රාහණීය සම්මන්ත්‍රණය

ඊසාන දිග මෝසම් ආසියාවෙහි මතුපිට ජලයේ තත්ත්වයට දේශගුණික වෙනස්වීම් බලපාන ආකාරය පිළිබඳ කලාපීය සහයෝගී පර්යේෂණය සහ එමගින් දේශගුණ අවධානම් මනාලෙස කළමනාකරනය පිළිබඳ සංශ්ලේෂණ වැඩමුලුව

අවධානම් නගර පිළිබඳ වැඩමුලුව: ආසියාවෙහි වෙරළාශ්‍රිත මහා නගර දේශගුණික වෙනස්වීම්වලට මුහුණදීමට ඇති හැකියාව ගොඩනැගීම

11 වෙනි පැසිෆික් විද්‍යාත්මක අන්තර් සමුළුව: පැසිෆික් රටවල් හා ඔවුන්ගේ සාගර ජාතික හා ගෝලීය වෙනස්කම්වලට මුහුණ දීම

ARCP2009 - 01CMY: ගෝලීය පෘථිවි නිරීක්ෂණ ජාල පද්ධතියේ මුල් පිරිමක් ලෙස Asian Water Cycle යටතේ ආහාර අවධානම කළමනාකරනය පිළිබඳ ආදර්ශන ව්‍යාපෘතිය

ARCP2009 - 02CMY: මධ්‍යම ආසියාවේ හුම් වෙනස්කම් වල මිනිස් බලපෑම

ARCP2009-03CMY: ආසියානු පැසිෆික් කලාපයන්හි පාර්ශවකරුවන්ගේ සහභාගිත්වය තුළින් ගංගාධාර කළමනාකරනය හා එමගින් ජල අහාරකම්පිතතාවය අඩුකිරීම

ARCP2009- 04CMY: ගෝලීය වෙනස්කම් හේතුවෙන් සිදුවන හිම දියවීම, ග්ලැසියර් දියවීම හා හිමාලය කඳුකරය බාදනයවීමේ ප්‍රතිඵල හේතුවෙන් කඳුකර හා පහල රටවල ඇතිවන බලපෑම

ARCP2009-05CMY: පෙර-නාගරික සංවර්ධනය හා පාරිසරික තිරසාරතාවය (විනයේ හා ඉන්දියාවෙහි නිදසුන් ඇසුරින්)

ARCP2009-06CMY: ආසියාවේ පරිසර පද්ධති සේවා කළමනාකරනය - කඳුකර ඉහල අතු ගංගා දිය බස්නා පිළිබඳ අධ්‍යයන විවාදාත්මක විවරණය

ARCP2009-07CMY: අන්තිදිග ආසියාවෙහි රබර් වගාව හේතුවෙන් පාංශු කාබන්ඩයොක්සයිඩ් (CO₂) අපවහනය උෂ්ණත්ව සංවේදිතාව වෙනස්වීම

ARCP2009-08CMY: අනාගත ඉල්ලුමට මුහුණදීමට යෝග්‍ය උපායමාර්ගයන් හඳුනාගැනීම, ජල කළමනාකරන ආදර්ශ සහ වගා සමාකරණ ආශ්‍රයෙන් වෙනස්වන දේශගුණික තත්වයන් යටතේ දකුණු ආසියාවෙහි ජල හා ආහාර සුරක්ෂිතතාවය ඇගයීම

ARCP2009-09NSY: කාබන් මූල්‍ය වෙළඳපොළ සඳහා සුදු ඉඩම් හිමි කෘෂිකර්ම වගා සංවර්ධන තුළින් තිරසාර සංවර්ධනය හා දේශගුණික වෙනස්වීම් අවමකිරීම

ARCP2009-10NSY: ඉඩම් භාවිතය වෙනස්වීම්හි ජෛව විවිධත්වය, කාබන්ඩයොක්සයිඩ් තිරකරණය තුළින් ප්‍රජා වනවගාව සතු හුම්කාව ඇගයීම

ARCP2009-11NSY: ආසියාවේ තිරසාර සංක්‍රාන්තිය තුළ පර්යේෂණ සතු හුම්කාව

ARCP2009-12NSY: පස කළමනාකරනය, තිරසාර කෘෂිකර්මය හා කාබන් අඩුකිරීම සඳහා Biochar

ARCP2009-13NMY: අන්තිදිග ආසියානු රටවල තිරසාර නාගරික ජල තත්ව කළමනාකරන සඳහා සහයෝගී පර්යේෂණ : පවතින තත්වය පිළිබඳ තුලනාත්මක අධ්‍යයනය හා තිරසාර සංවර්ධනය සඳහා උපාය මාර්ගික සැලසුම්

ARCP2009-14NMY: ප්‍රතිපත්තිමය අනුවර්ථනය මගින් සංරක්ෂණය හා තිරසාර භාවිතය සඳහා සහයෝගීත්වය ලබාදීම තුළින් Borneo හි Dipterocrap විශේෂ පැතිරීම සඳහා අනුකලන පුරවකථනය

ARCP2009-15NMY: දේශගුණ විපර්යාස හේතුවෙන් ගෙවතු වගාව පහසුවෙන් ගොදුරුවීමේ අවධානම සහ එමගින් දකුණු ආසියාවෙහි ආහාර සුරක්ෂිතතාවය සඳහා වන බලපෑම

ARCP2009-16NMY: බහුකලාපීය දේශගුණික ආදර්ශ මගින් ආසියාව සඳහා දේශගුණික විපර්යාස සංසිද්ධීන් ගොඩනැගීම

ARCP2009-17NMY: දේශගුණ විපර්යාස හේතුවෙන් ආසියානු පැසිෆික් කලාපීය ප්‍රධාන ආහාර හෝග වගාවන් වලට කෘමි හා රෝග මගින් ඇතිවන බලපෑම

ARCP2009-18NMY: කාබන් තිරකරණය සඳහා දිරාගිය ශාක මගින් වන හුම්කාව සංඛ්‍යාත්මක බව අධ්‍යයනය

ARCP2009-19NMY: ආසියානු වෙරළාශ්‍රිත පරිසර පද්ධතිය : දේශගුණ විපර්යාස මගින් සිදුවන බලපෑම ඇගයීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා දිගුකාලීන දත්ත පද්ධතියක් සහ තොරතුරු කළමනාකරන පද්ධතියක් ඇතිකිරීම

CBA2009-01CMY : Asian Water Cycle රාමුව යටතේ ආසියානු මෝසම් සුළං පිළිබඳ අධ්‍යයනය සහ නියමයන් නිරීක්ෂණය සඳහා හැකියා වර්ධනය

CBA2009-02CMY : Asian Water Cycle හා ගෝලීය පෘථිවි නිරීක්ෂණ ජාල පද්ධතියේ දත්ත සංකලනය නිරීක්ෂණයන් එකැස් කිරීම

CBA2009-03NSY : ලාම්පයේණි කාම්බෝජයේ හා ඉන්දුනීසියාවේ වන විනාශය හා හායනයේ සිට විමෝචන අඩුකිරීම සඳහා වූ ව්‍යාපෘති විෂයක්වෙත හා පුහුණු වැඩමුදුව

CBA2009-04NSY : කෘෂිකර්ම අවධානම කළමනාකරන හා දේශගුණය පිළිබඳ වැඩමුදුව

CBA2009-05NSY : තිරසාර කෘෂිකර්මය සඳහා කාලගුණික, දේශගුණික හා සේවා සන්නිවේදන සංයුක්ත අන්තර්ජාතික වැඩමුදුව

CBA2009-06NSY : වියවනාමයේ සමාජ ආර්ථික සංවර්ධන සැලසුම්වලට දේශගුණ විපර්යාස ගැටළු ඇතුළත් කිරීම සඳහා වූ හැකියා වර්ධනය

CBA2009-07NSY : දෙවන DIVERSITAS විවෘත විද්‍යා සමුද්‍රව-ජෛව විවිධත්ව හා සමාජය: වෙනස්වීම්වලට අනුවර්තනය හා සබඳතා තේරුම්ගැනීම (ආසියානු පැසිෆික් කලාපයේ සම්මන් විද්‍යාත්මක දායකත්වය තහවුරු කිරීම)

CBA2009-08NSY : අන්තිදිග ආසියාවේ දේශගුණ විපර්යාස අවමකරගැනීම උදෙසා කෘෂි වන වගා ප්‍රවර්ධන පරිමාණය ඉහල දැමීම

CBA2009-09NSY : පැසිෆික් දිවයින් වල දේශගුණ දාෂ්ඨිය පිළිබඳ සමුද්‍රව-කලාපීය කාලගුණ වෙනස්වීම් ඇගයීම සඳහා ජාලමය ප්‍රවේශය

CBA2009-10NSY : ආසියානු පැසිෆික් කලාපයේ පෘථිවි නිරීක්ෂණය ගෝලීය වෙනස්වීම් පර්යේෂණ සඳහා සඳහා වූ අන්තර් ජාතික සහයෝගීතා තාක්ෂණය : APN Seed Grant CBA2008 13NSG-Li යටතේ සම්පූර්ණ ව්‍යාපෘති යෝජනාව යොමුකිරීම

CBA2009-11NMY : තායිලන්තයේ ලාම්පයේ හා කාම්බෝජයේ අපද්‍රව්‍ය ජෛව ස්කන්ධය තිරසාර භාවිතය දිරිගැන්වීම/ප්‍රවර්ධනය : ආහාර සුරක්ෂිතතාවය සඳහා පෙලගැසීම ජෛව ඉන්දන හා දේශගුණ සුරක්ෂිතතා ප්‍රතිලාභ

CBA2009-12NMY : මොන්ගෝලියාවේ දකුණු කනගාසි කඳුවැටිය ආශ්‍රිත දේශගුණ විපර්යාස හා ඉඩම් භාවිතා වෙනස් කම් සඳහා පහසුවෙන් ගොදුරුවිය හැකි ගැමි ජීවන පද්ධතිය සඳහා වියළි බිම් සංවර්ධනය ආදර්ශනයක් භාවිතය

CBA2009-01NMY : සංවර්ධනය වෙමින් පවත්නා රටවල ප්‍රතිපත්ති මෙවලමක් ලෙස පහසුවෙන් ගොදුරුවීමට පත්වියහැකි අංශ සිතියම් ගත කිරීම

CBA2009-02NMY : කෘෂි හා ජල ක්ෂේත්‍ර දේශගුණ විපර්යාස වලට අනුවර්තනය වීම ප්‍රතිපත්ති වලට ඇතුළත් කිරීම සඳහා හැකියා වර්ධනය

ගෝලීය විපර්යාස පර්යේෂණ පිළිබඳ ආසියා උතුරු පැසිෆික් ජාල ලේකම් කාර්යාලය
 5වන මහල IHD ගොඩනැගිල්ල 1-5-1 වකිනොනමා කසියන් දොර
 ටුං-කු, කෝබේ 651-0073, ජපානය
 දුරකථන : +81-78-230-8017 ෆැක්ස් : +81-78-230-8018
 විද්‍යුත් ලිපිනය : info@apn-gcr.org වෙබ් අඩවිය : http://www.apn-gcr.org